

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

IX. De Insulis novi orbis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

corum praefatorum, ac loca eorum sive ipso iure devoluta & incorporata sint & esse censeantur. omnibus dignitatibus, & quomodo liber obtentis beneficis, privati exstant, neque ad civitates & loca prafata sive unquam tempore remitti possint, & si aliquando eos reintegrazi contigerit, nihilominus in famae remaneant, illisque bonorum & dignitatum portas perpetuo claudantur. R. 4.
Cal. April. 1566.

Situs V. *Bonorum immobilitatis Ecclesiasticis permititur in substitutum bellis ad extirpandas heresies.*

CAP. VI. *Ludovicus II.*

Cum charissimus in Christo filius noster Henricus Francorum Rex Christianissimus fuisse & nuntius nobis significaverit, se iam omnes propemodum mortales tentasse reducere hereticos, qui jam aliquam partem regni fu infecerant, in viam veram & Catholicam, ac tot retroad seculis in illo regno uitatam, magna cum pietatis laude, & ipsius regni tranquillitate, ne tamen quicquam proficeret potuisse, volens satisfacere debito suo erga Deum omnipotentem, per quem Reges regnant, pac etiam & quieti Regni fu consolere cupiens: scriptum est enim: *Omnis Regnum in se aevulum defolabitur;* conscientia etiam fecinat, & anima sua fatuli, qua nulla res est prestitio, proficeret intendens, quando alia via non licuit; ad arma succurrendum duxit, quod hanc pestem ex suo regno ejiceret & eliminaret: eodem etiam tempore non solum confeverunt Ecclesiarum & personarum & bonorum Ecclesiasticorum, sed etiam recuperationem eorum, quia ab his hereticis detinuerant, & impeditabant, diligenter intendebat: cum aliquo de his omnibus rationem Deo reddidatur, divini judicii ultione in merito reformare cogatur, si remisit ac negligenter negotiorum Dei ac religionis, Ecclesiarum etiam & bonorum occupatorum tractaret. Quare cum iam armis sumperit, hoc tandem propositio constantissime obfirmatur, suffum eff duxit, ut Clerus etiam Gallici patrem oneris sufficiat, quod etiam ipse idem Francia Clerus legitiime congregatus, necessarium jucavat istis belloriorum tempora Regi succurrendum esse, etiam per alienationem bonorum immobilium: Nobis itaque supplicasti fecit, ut dicto Clero facultatem vendendi bona mobilia vel immobilia, siquaque ad valorem centum milium scutorum in redditibus annuis concederemus: Nos confiderantes, quod si bellum hoc cum exitum habuerit, quem & optimus, & a sapientia regis conatus divina clementia firmiter speramus, Ecclesiasticis ordo non solum confereret, quod nunc possidet, sed recuperaret iam ab hereticis occupata, quoniam non parva summa est, postulatio regis libenter annuum, ita tamen ut hic ordo servetur, in pietatis quinquaginta tantum milia alienentur: quia summa usque minima Ecclesiarum detrimento efficiatur, & fidelier arque utiliter in usum designatur erogetur.

TITULUS VIII.
DE OFFICIO LEGATI.

Leo X. *In concilio Lateranensi.*

Legati residentes in locis ad quae deponuntur.

CAP. I.

Nobilis Cardinalibus provinciis ac civitates legationis titulo obtinentes eas per locum tenentes aut officiales, quoquinque administrare licet, sed personaliter ipsi pro majori parte temporis adesse aque eas omni vigilancia regere & gubernare tencantur & qui nunc titulum legationis obtinent, aut pro tempo-

re obtinebunt, si in Italiis intra tres meses, sive iniam quinque, a die prefatis publicationi ad hanc viceinas ire, ac maiorem temporis partem non redirentur: nisi de nostro & successorum autem motu pro aliquibus gravioribus negotiis remittantur, vel ad alia loca, prout emendari possint, mititanur: & tunc in dicta provincia aemulorum vicelegatos, auditores, locum testes, ceremonias, fuentes officiales cum debitis provisoriis acficiantur. Qui primita omnia & singula non levem emolumentum, quibuscumque legatione cura, quidem proper hoc antiqui vocatio & intentio & intentio erunt, ut opportuna legatione professa populi salutaris, non ut ipsi laborum & cursum ponentes, lucro tantum, surgo legationis fundatorem.

CAP. II. *Ludovicus II.*

Alexander VI.

Ad propagandam fidem Christianam, non in lectione, sed in jure & dominio Regis Catholicorum, Ferdinandi Regis.

CAP. L

Alexander Episcopus servus servorum Dei dimidio Regi, & Isabella Regis Catholicorum, Aragonum, Sicilia, & Granata, Salutem & Apolloniam benedictum, dum extra divinae maiestatis beneplacita opera, Laurentii desiderabilis, illud profecto postulam eam fides Catholica & Christiana regio, non per tempora existente, ac ubilibet amplius & latius, animarumque falso procureret, accipiente multo depinxerat, & ad fidem ipsam redocens. Videamus ad hanc faciem Petri fedem dum in favore clementie meritis licet imparibus, & ex illis fortius, cogentes vostanguardum veroe Catholicos Reges & Principes, quales semper suffit novimus. & si vos patialegetis, per penam jarbi oris illius denominem, sed tam optaret, fed omnem consti studio & diligenti multo labore, nullis impensis, nullisque pretiose pecuniae etiam proprium angulum effundendo effici, ac omnem animum vestrum, omneque costatum hoc podium dedicatis, quemadmodum recuperare regiam Granatam, & granatam Saracenorum, hoc est amorem patris per vos, cum tanta Divini nomini gloria, substat, dignè asciuntur non immetu & ostentatione, vobis etiam spoue & favorabilitate concedet, pro omnibus modis factum & laudabile ab immunitate ipsorum propriae indes serventem eam ad ipsius honorem & imperii Christiani proprias propugnare, valeant. Sanè acceptimus quod vos dulem atque posueratis aliquas iniurias & terribilias, cum hec incognitas, se per alios haec non reportaret, & inventare, ut illarum incolor & habuissent ordinum Redemptorium nostrum, & fidem Catholicam, sedendum reducere, haesitamus in expicatione, & expiatione ipsius regni Granatae, plurimum operis, insimoni factum & laudabile propulsione velut apud plenum finem perducere, nequid sit, sed ut in dicto Domino placuit, regno profecto recuperare, valere defiderium ad implore velutum, dilectum filium Claudio.

a. Confessio de Eboracis celebrata est quia Regis regia & Cappella inter, duas dividuntur, ne ad omnia accessus. Et autem Ferdinandus hic V. Aragonum Rex, haec, hanc, & phonii Neapolitanus fuit, Carolus, & Ferdinandus Reges. Qui in uxore dicta Isabella Castela Regis, maxime coniuncti, & Iohannem suum post eum regem, & regum precepit.

phorum Columbum, virum utique dignum & plurimum commendandum, ac tanto negotio aptum, cu[m] magis[is] & hominibus ad familiu[m] infractis, non sine maximis la[b]oribus & periculis ac expensis delinqutatis, ut terras firmas & infus remoras & incognitas hujusmodi, per mare, ubi hostium navigatum non fuerat, diligenter inquireret; qui tandem (divino auxilio) sata extreme diligentia in mare Oceano navales certas insulas removimus, & etiam terras firmas, quae per alios haec tenus reperiuerant, inventarunt, in quibus quam plures gentes pacifice viventes, & ut afferunt, audi incederent, nec carnibus refectos, inhabitan[n]t, & ut praefatis numeris proflua opinari, gentes ipsa in insulis & terris, ac tunc habitantes, creduntur Deum creatores in ecclesiæ, ac ad fidem catholicam amplexandu[m], & bonis moribus imbwendu[m] fatis apud euidem spesque habent, quod si eradicarentur, non Salvatoris domini nostri Christi, & terra & insulis predictis faretur, ac praefatus Christophorus in una ex principalibus insulis predicit, jam unam turcum fatis munimant, in qua cens Christianos, qui secum iverant, in custodiâ, & ut alias insulas ac terras firmas, remotas & incognitas inquarent, posuit, construi & edificari fecit: in quibus eisdem jam reportis aurum, & romata, & alia quamplurimæ, re pretiosæ diversi generis & diversi qualitas repertiorum, unde omnibus diligenter, & praefecti fidei Catholicae, exaltatione & dilatatione (non debet catholico Reges & Principes) confiduntur, moe progenitorum reverorum clara memoria Regum, terras firmas & insulas predictas, illarumque incolas & habitatores vobis, divinae clementia, subficeret, & fidem catholicam reducere propofuisse. Nos igitur suu[m] modi velut lantum & laudabile, propositum pia[n]um in Domino commendantes, accipiente ut illud sed debitem suem preducatur, & ipsum nomen Salvatoris nostru[m] in partibus illis inducar, horumq[ue] vos quamplurimum in Domino, & per facta lavaci fulgitionem, quendamuis Apostolicis obligati eis, & vice versa misericordie Domini nostri Iesu Christi distinctione requiriunt, ut cum expeditione hujusmodi omnino protegunt & absumere proba mente orthodoxy fidei zelo intendantur, populos in hujusmodi insulis & terris degentes, ad Christianism religionem faciliu[m] inducere velint & debent, nec pericula nec labores ullo unquam tempore vos deterrant, firma lve fiduciæ que conceperis, quod Deum omnipotens conatus vestitus feliciter profecuerit. Et ut tanti negotiis provinciam Apostolicam grata largitate donatibus & audacius afflumatis, motu proprio, non ut retrahatur alacritus pro vobis super hoc notus obla[r]ax p[ro]p[ter]eum infinitum, sed de nostra mente liberalitate, & exercita licentia, sede Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes insulas & terras firmas inventas & inveniendas, ducas & diligendos, velut occidentem & meridiem, trahendo & conseruando unam, in eam a Polo Arcticu[m] ad Polum Antarcticu[m] feliciter meatum, cu[m] libenter intendit, per quæ animatum periculis, Ecclesiæ & Monasteriorum dispensatio obviatur, Cameræque Apostolicæ (qui diversa impeniarum onera, pro Ecclesiæ Romana statu conservando, quotidianè incumbunt) inde[m]nizari debet providetur. Cupientisq[ue] ut dignitatem tam regulariter quam facultatis um admissiorem neglegta expeditione literarum Apostolicarum, aut illam non expeditu[m] suscipere, fraudes & perfidiosi fadu[m] uolumur.

TITVLVS X.

DE BENEFICIORVM COLLATI-

OCCIDENTEM & MERIDIEN.

Julius III. In Concilio Lateranensi.

Beneficiarii aut dignitatem tam regulariter quam facultatis um admissiorem neglegta expeditione literarum Apostolicarum, aut illam non expeditu[m] suscipere, fraudes & perfidiosi fadu[m] uolumur.

CAT.

Romani Pontificis circumplexa providentia ad ea libenter intendit, per quæ animatum periculis,

Ecclesiæ & Monasteriorum dispensatio obviatur,

Cameræque Apostolicæ (qui diversa impeniarum onera,

pro Ecclesiæ Romana statu conservando, quotidianè

incumbunt) inde[m]nizari debet providetur. Cupien-

tesq[ue] ut provisio[n]es, concessione[n]es & gratia Aposto-

licæ fedis, & præcipue quæ a nobis emanantur, & pro

tempore emanabunt, dia maneat in suspe[n]so, sed per-

fecte ad actum iuxta Apostolicas constitutiones, deduc-

tur. Et ne Ecclesiæ & Monasteriorum, & Eccle-

sia[u]m, in reperitorio in eis. Gratia, debito forma gratis

ram litteras non expediti, sub pena excommunicati. & prestatissimis

Ecclesiæ & beneficiorum, nemis se amonstrare debet adminis-

trationis orationem.

M M M a